

TERCİH SIRASINA GÖRE AKADEMİK BAŞARI -A. Ü. EĞİTİM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ-

Y. Doç. Dr. Ezel (Tavşancıl) Tarkun*

Giriş

Toplumlarda ekonomik, kültürel ve sosyal kalkınmanın gerektirdiği yüksek düzeydeki insangücü geliştirme görevini üniversite ve yüksekokullar üstlenmişlerdir. Hemen hemen tüm ülkelerde (Bowles, 1963) ve Türkiye'de yükseköğretime geçişe tarihsel gelişim içinde bakıldığında, 1950'lere kadar çeşitli fakültelere girmek için yalnızca lise diplomasını göstermek, liseden iyi ya da pekiyi derece ile mezun olmak yeterli olmuştur. Ancak 1955'ten sonra, başvuran adayların sayısı yüksek öğretim programlarının kapasitesini aşınca başvuranlar içinden seçme işlemi gerekli olmuştur. Bu seçmenin daha iyi yapılabilmesi amacıyla yükseköğretime geçiş işlemi çeşitli aşamalardan geçmiştir (Mihçioğlu, 1969; 1974). Türkiye'de bu işlem şu anda, okul tür ve kol ayrımı yapılmaksızın Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından düzenlenen seçme ve yerleştirme sınavlarında öğrencilerin aldıkları puanlar, ortaöğretim başarı puanları, yükseköğretim programlarını tercih sıraları ve bu programların kontenjanlarına göre yapılmaktadır.

* M. Ü. Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Öğretim Üyesi

Eğitim sistemi hizmetlerde farklılaşma gösterecekse, bu yalnızca yetenek ve isteklere cevap vermek için olmalıdır. Her toplum bireylerini toplumda varolan, değişen ve gereksinim duyulan alanlarda yetiştirirken, bireylerin istek ve ilgilerini gözönüne almak durumundadır. Koç (1981, s. 30)'un belirttiği gibi, bireylerin gereksinim duyulan alanlarda uygun bir yönelim içinde olmaları, öğrenim yaşamlarında ve yaşamlarının diğer boyutlarında başarısızlığın yol açtığı psikolojik, sosyal ve ekonomik sorunların ortaya çıkma olasılığını azaltacaktır. Diğer bir deyişle, bireylerin başarıları, ilgilerine ve isteklerine uygun alanlara yönelmeleriyle artmakta, bu şekildeki bir yönelme başarıyı motive etmektedir (Özgüven, 1974, s. 84; Tamir, 1983; Esteban ve diğerleri, 1982).

Bu durum gözönüne alınarak, yukarıda da sözü edildiği gibi, yükseköğretime başvuran adayların yükseköğretim programlarını tercih sıralamaları gözönünde bulundurulmaktadır. Ancak, 1974 yılında başlanan bu uygulamaya karşın, yükseköğretimde %25'lere (DPT, 1988, s.2) varan başarısızlık, girdiği yükseköğretim programını terk ve başka bir yükseköğretim programına girme isteği önemli bir sorun halindedir. Talebin varolan kapasiteyi aştığı bir kuruma öğrenci seçerken kullanılabilir ölçüt, seçilecek öğrencinin o öğretim kurumunda başarı olasılığı en yüksek öğrenci olmasıdır. Bu onu, gelişmekte olan ülkelerde -ve Türkiye'de- kaynaklar çok kıt olduğundan, bu kıt kaynakların israf edilmemesi (ve tabii ki ülke ekonomisi) açısından büyük önem taşımaktadır.

Bu nedenlerle, öğrencilerin yükseköğretim programlarını tercih sıralarına göre akademik başarılarını karşılaştıran, bu ölçütün başarıya etkisini saptayan araştırmalar yapılmasında zorunluluklar bulunmaktadır.

Amaç

Bu araştırmanın temel amacını, 1987-1988 öğretim yılında Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesine yerleştiren öğrencilerin bu fakülteyi tercih sıralarına göre akademik başarılarını karşılaştırmak oluşturmaktadır. Araştırmada cevaplandırılmaya çalışılan sorular şunlardır:

1. Araştırma kapsamına giren öğrencilerin öğrenim durumu, A. Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesini tercih sıraları bakımından nasıl bir dağılım göstermektedir? Bu dağılımlar, kayıt yaptırmış ve öğrenime devam eden öğrenciler için kayıt yaptırmış ancak terk etmiş, çeşitli nedenlerle ilişđi kesilmiş öğrenciler ve kayıt yaptırmamışlar, olarak ayrı ayrı ele alınmıştır.

2. A. Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesinin Eğitim Yönetimi ve Planlanması (EYP), Eğitim Programları ve Öğretim (EPÖ) ve Eğitimde Psikolojik Hizmetler (EPH) bölümlerine 1-10 tercih sırası ile yerleştirilenlerle, 11-20 tercih sırası ile yerleştirilenlerin akademik başarıları arasında manidar bir fark var mıdır?

3. Bu fakültedeki adı geçen üç bölüm birleştirildiğinde 1-5, 6-10, 11-15, 16-20 tercih sıralarına göre fakülteye yerleştirilenlerin akademik başarılarını arasında manidar bir fark var mıdır?

Önem

A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesine 1987-1988 öğretim yılında girmeye hak kazananların %23.01'i kayıt yaptırmamış, kayıt yaptırmış öğrencilerin de %6.44'ünün kaydı silinmiş veya terk etmiştir. Bu iki grup birarada değerlendirildiğinde, fakülteye girmeye hak kazanmış öğrencilerin 96'sının (%29.45) kaydı silinmiş-terk etmiş ve kayıt yaptırmamış olması, kıt kaynakların ve sınırlı kontenjanın verimli kullanılmasını bakımından, tercih sırası ile ilgili araştırmalar yapmanın önemini ortaya koymaktadır.

Ayrıca, kayıt yaptırmış ve öğrenime devam eden 230 öğrencinin ancak 40'ının (% 17.39) birincinin dönemde okutulmuş alanla ilgili dersin hepsinden geçmesi, diğer bir deyişle başarısızlık oranının çok yüksek olması, akademik başarıyı etkileyen faktörlerden biri olarak ele alınan tercih sırası ile ilgili araştırmalar yapmanın önemini gösteren bir başka nedendir.

Bu araştırma ile sınırlı da olsa, yükseköğretim programlarına öğrencileri yerleştirmede ölçütlerden biri olarak kullanılan tercih sırasının akademik başarıya etkisi belirlenmek istendiğinden bu işlemin bir yerde işlediği ortaya konmaya çalışılmaktadır.

Sayıtlar

Bu araştırmada istatistiksel çözümlerlerde t testi ve varyans analizi teknikleri kullanılmıştır. Bu tekniklerin gerektirdiği ölçüt değişkenin evrendeki dağılımının normal olduğu, hata varyanslarının birbirine yakın olduğu ve ölçüt değişkende sistematik hata kaynaklarının olmadığı, diğer bir deyişle hataların bağımsızlığı sayıtları kabul edilmiştir. (Winer, 1971, s.205).

Sınırlamalar

Araştırma, A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesine 1987-1988 öğretim yılında girmeye hak kazanan öğrencilerle sınırlandırılmıştır.

Fakülteye girmeye hak kazanmış ancak kaydını yaptırmamış 75, ilişiği kesilmiş, terk etmiş 21 öğrencinin tercih sırasına göre akademik başarı karşılaştırmaları yapılmamıştır. Ayrıca, lise birincisi olarak fakülteye girmeye hak kazanan 4 öğrenci de karşılaştırma dışında bırakılmıştır.

Akademik başarının ölçütü olarak, öğrencilerin birinci dönemde okutulan alanlarıyla ilgili zorunlu derslerden elde ettikleri başarı durumu alınmıştır.

Tanımlar

Araştırmada geçen terimlerden bazıları aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır.

Akademik Başarı: - Öğrencinin birinci dönemde alanıyla ilgili almak zorunda olduğu beş dersten elde ettiği başarı durumudur.

Tercih Sırası: - Girilmek istenen yükseköğretim programlarının sıralanmasıdır. Bu anlamda öğrencilerin A. Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesini tercih sırası öğrencinin bu fakülteye girme isteğini belirtmektedir. Bu sıra 1-20 arasında değişmektedir.

Yöntem

Tarama modelinde olan bu araştırmada, öğrencilerin fakülteyi tercih sıralarına göre akademik başarıları, karşılaştırmalı olarak saptanmaktadır.

Bu çalışmaya 1987-1988 öğretim yılında A. Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesine Öğrenci Yerleştirme Sınavı Puanı (ÖYSP) ve tercih sıralarına göre yerleştirilen toplam 326 öğrenci alınmıştır.

Araştırmada örnekleme yapılmamıştır. Ancak tercih sırasına göre akademik başarı karşılaştırmalarında kayıt yaptırmamış, kayıt yaptırmış fakat ilişiği kesilmiş ve terk etmiş öğrencilerin akademik başarıları ile ilgili veri olmadığından, lise birincilerinin de fakülteye girme koşulu diğerlerinden farklı olduğundan kapsam dışı kalmış, karşılaştırmalar fakültenin üç bölümündeki toplam 226 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Kayıt yaptırmamış, kayıt yaptırmış terk etmiş ve ilişiği kesilmiş olanların da fakülteyi tercih sırası dağılımları ve öğrenim durumu dağılımları verilmiştir.

Araştırmada 1987-1988 öğretim yılında A. Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesine girmeye hak kazanan öğrencilerin fakülteyi tercih sıraları, öğrenim durumları ile ilgili veriler ÖSYM Kazanan Adaylar listesinden alınmıştır. Öğrencilerin birinci dönem sonundaki başarı durumları, not ve devam çizelgelerinden elde edilmiştir.

Bu başarı durumu belirlenirken, devamsız ve vizesiz olunan derslerindeki notlar olmadığından, bunların aynı değerlendirme ölçeği üzerinde değerlendirilebilmesi için Orta Doğu Teknik Üniversitesi değerlendirme sistemi benimsenmiş ve öğrencilerin her bir dersteki başarı durumuna belirli katsayılar verilmiştir. Buna göre vizesiz ve devamsız, vizeli ancak finale girmemiş öğrencilere 0.00, 40-49 puan alanlara 0.50, 50-59'a 1.00, 60-69'a 1.50, 70-74'e 2.00, 75-779'a 2.50, 80-84'e 3.00, 85-89'a 3.50, 90-100'e 4.00 katsayı verilmiştir (Resmî Gazete, 28 Nisan 1986, 19091). Öğrencilerin her bir dersteki başarı durumları bu şekilde dönüştürüldükten sonra aritmetik ortalaması alınmış ve akademik başarıları saptanmıştır.

Öğrencilerin tercih sıralarına göre akademik başarı karşılaştırmaları, A. Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesindeki üç bölümde (Eğitim Yönetimi ve Planlaması, Eğitim Programları ve Öğretim, Eğitimde Psikolojik Hizmetler) ayrı ayrı 1-10 ve 11-20 tercih sırası gruplarına göre ayrılarak, küçük ve ilişkisiz gruplarda hesaplanan t testi ile yapılmıştır. Daha dar aralıklardaki tercih sırası gruplarına göre akademik başarı karşılaştırmaları yapabilmek için de üç bölüm birleştirilmiş, karşılaştırmalar 1-5, 6-10, 11-15, 16-20 tercih sıraları gruplarına göre varyans analiziyle yapılmıştır. Bölümler düzeyinde bu dört gruba ayrılmamasının nedeni, her bir grupta karşılaştırılacak büyükte öğrenci olmamasındandır.

Öğrencilerin tercih sırası ve öğrenim durumları ile ilgili dağılımlar verilirken frekans ve yüzdeler kullanılmış, ayrıca kayıt yaptırmamış, ilişiği kesilmiş ve terk etmiş olanların ve öğrenime devam eden öğrencilerin tercih sıraları ortalama, ortanca ve standart sapmaları hesaplanmıştır.

Araştırmada mindarlık düzeyi olarak 0.05 benimsenmiştir. İstatistiksel çözümlenmeler Stat-view paket programla gerçekleştirilmiştir.

Bulgular ve Yorumlar

Bu kısımda elde edilen bulgular amaç kısmındaki soruların sırasına uygun olarak verilmiştir.

Öğrenim durumu dağılımına bakıldığında, fakülte düzeyinde, öğrenime devam eden öğrencilerin % 45.65'inin ortaöğretim son

sınıfta okuyan öğrenciler olduğu saptanmıştır. İkinci sırada ÖSYM sınavına girmiş ve yerleştirilmemiş (%32.61) öğrenciler bulunmaktadır. ÖSYM tarafından yerleştirilmiş kayıt olmamış, bir yükseköğretim programına kayıtlı, bir yükseköğretim programını bitirmiş, disiplin suçu dışındaki bir nedenle kaydını sildirmiş öğrenciler birarada değerlendirildiğinde bunlar, bu fakültedeki öğrenime devam eden öğrencilerin %18.70'ini oluşturmaktadır. Bu son grubun, diğer bir deyişle daha önce bir yükseköğretim programına yerleştirilmiş öğrencilerin, fakülteye kayıt yaptırmış ancak kaydını sildirmiş ve kayıt yaptırmamış olan gruptaki oranı %67.71'dir. Bir başka deyişle, fakülteye girmeye hak kazanmış öğrencilerin %33.13'ü daha önce başka bir yüksek öğretim programına yerleştirilmiş öğrencilerdir. Yine bu öğrencilerin %19.94'ü fakülteye girmeye hak kazandığı halde kayıt yaptırmamışlar ve kayıt yaptırdığı halde fakülteyi terk etmiş ya da ilişkisi kesilmiştir. Bu sonuç, Maho (1982, s. 42) tarafından yapılan araştırmada bulunan beşte bir oranından daha yüksektir.

Fakülteye girmeye hak kazanan öğrencilerin yaklaşık üçte birinin daha önce başka bir yükseköğretim programına yerleştirilmiş öğrenciler olması ve bunların da yarısından çoğunun kayıt yaptırmamış, terk etmiş ve ilişkisi kesilmiş olması öğrencilerin gerçek tercihlerini yapamadıklarını ve ilgi duydukları, yeteneklerine uygun alanda yerleştirilemediklerini düşündürmektedir. Bunun nedenleri arasında, öğrencilerin ortaöğretime meslek seçimi konusunda kişisel yetenek, beceri ve bilgilerine göre yönlendirilememeleri, tercih sıralaması sisteminin iyi kavranamamış olması ve yükseköğretim programlarındaki kontenjan sınırlılığı nedeniyle öğrencilerin mutlaka bir yükseköğretim programına girme isteğinde olmaları sayılabilir.

Öğrencilerin bölümlere göre öğrenime devam eden, kaydolmuş ancak ilişkisi kesilmiş ve terk etmiş, kayıt yaptırmamışlar olarak ayrı ayrı ele alındığı tercih sırası dağılımları aşağıda verilmiştir.

EYP bölümünü 1-10 tercihi olarak seçenler öğrenime devam eden 74 öğrencinin %30.51'dir. EPÖ bölümünde 77 öğrencinin %24.68'i, EPH bölümünde ise 79 öğrencinin %21.52'si bu bölümleri 1-10 tercihi olarak seçmişlerdir. Kaydolmuş ancak ilişkisi kesilmiş ve terk etmiş öğrencilerden, fakülteyi 1-10 tercihi olarak belirtenler, tüm bölümler birleştirildiğinde toplam 21 öğrencinin %39.10'udur. Kayıt yaptırmamış olanlardan (75) 1-10 arasında tercih edenlerin oranı da tüm bölümler birleştirildiğinde %37.33'tür.

Ayrıca kayıt yaptırmamış, ilişkisi kesilmiş ve terk etmiş olanlar birarada ele alındığında, bu 96 öğrencinin fakülte düzeyinde tercih sırası ortalaması 11.70, standart sapması 4.49; öğrenime devam eden öğrencilerde ortalama 13.53, standart sapma 4.31 bulunmuştur. Ortanca

değerler ise sırasıyla 11.77 ve 15.31 olarak hesaplanmıştır.

Bu bulgular, kayıt yaptırmamış, kayıt yaptırmış ancak terk etmiş ve ilişiği kesilmiş öğrencilerin fakülteyi oldukça ilk sıralarda tercih edip, yazdıklarını göstermektedir. Ancak bunların kayıt yaptırmadıkları, kayıt yaptıranların da bir kısmının daha sonra terk ettikleri gözönünde bulundurulursa, başvuran adayların gerçekten istedikleri için tercih yapmadıkları düşünülebilir. Ayrıca kontenjanların çok kısıtlı olmasına karşın bu gurubun fakülteye girmeye hak kazanmış öğrencilerin %29.45'ini oluşturması üstünde durulması gereken bir konudur. Buna bir de başarısızlık oranının (alanda alınması gereken derslerin tümünden geçme oranı % 17.39) çok düşük olması da eklendiğinde tercih sırası uygulamasının amacına ulaşamadığı ve kontenjanların verimli kullanılmadığı, eğitime ayrılan kıt kaynakların oldukça büyük bir kısmının boşa harcandığı sonucuna varılabilir.

Bu durum, öğrencilerin ortaöğretimde doğru bir şekilde yönlendirilmelerinin önemini ortaya koymaktadır. ÜSYM tarafından yapılan bir araştırmada (1978, ss. 69-75), öğrencilerin yetenek düzeyleri ve kendi yetenek düzeylerini tahmin edebilmeleri arttıkça daha az sayıda tercih yapma eğiliminde oldukları ve ilk tercihlerine yerleştirildikleri belirtilmektedir. Bu durumda, öğrencilerin önceden yönlendirilmeleriyle daha çok tercih ettikleri yükseköğretim programlarına yerleştirilebilmelerinin sağlanacağı, böylece okul değiştirmelerin azalacağı ve başarının artacağı sonucuna varılabilir.

Amaç sorularından ikincisi ve üçüncüsü ile ilgili bulgu ve yorumlar aşağıda sırasıyla verilmiştir.

Fakültenin üç bölümündeki tercih sırası gruplarının ortalamalarını ve ortalamaları karşılaştırma için yapılan t testi sonuçlarını veren Tablo 1'de görüleceği gibi, EYP bölümünde tercih sırası 1-10 ve 11-20 olan öğrencilerin akademik başarı ortalamaları birbirine çok yakın ve oldukça düşük (sırasıyla 1.000, 1.104) bulunmuş ve bu ortalamaları karşılaştırmak için yapılan t testi sonucunda t değeri 0.95 olarak hesaplanmıştır.

EPÖ Bölümünde iki grubun akademik başarı ortalamaları, 1-10 tercih sırası grubunda 1.189, 11-20 tercih sırası grubunda 1.193'tür. Bu iki ortalamayı karşılaştırmak için yapılan t testinde t değeri -0.02 bulunmuştur. Tablo 1 incelendiğinde, dikkati çeken çok az da olsa EYP ve EPÖ bölümlerinde 1-10 tercih sırası grubunun akademik başarı ortalamasının 11-20 tercih sırası grubunun akademik başarı ortalamasından daha düşük olmasıdır. Fakülte'deki bir diğer bölüm olan EPH bölümünde de yine akademik başarı ortalamaları birbirine yakın bulunmuş, bu ortalamalar 1-10 tercih sırası grubunda 1.020, 11-20 tercih sırası grubunda 0.900, t değeri 1.09'dur. Her üç bölümde de hesaplanan t değerleri manidar bulunmamıştır.

TABLO 1
EYP, EPÖ ve EPH Bölümlerinde Yapılan t Testi Sonuçları

	Bölümler					
	EYP		EPÖ		EPH	
	tercih Sıraları					
	1-10	11-20	1-10	11-20	1-10	11-20
X	1.000	1.104	1.189	1.193	1.020	0.900
SS	0.42	0.45	0.62	0.70	0.46	0.39
N	21	50	19	58	16	62
SS		0.44		0.68		0.41
SH _x		0.11		0.18		0.11
t		0.95		-0.02		1.09
sd		69		75		76

Bu bulgular sonucu, üç bölümde de bu bölümleri 1-10 tercihi olarak yazan grubun akademik başarıları ile 11-20 tercihi olarak yazan grubun akademik başarıları arasında fark olmadığı söylenebilir. Bir başka deyişle bu bulgular, öğrencilerin bu bölümleri tercih sıralarının akademik başarılarını etkilemediği sonucunu vermektedir.

Fakülte düzeyinde 1-5, 6-10, 11-15, 16-20 tercih sıraları olan grupların akademik başarılarına ait ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 2'de, bu dört grubun akademik başarılarını karşılaştırmak için yapılan varyans analizi sonuçları da Tablo 3'te verilmiştir.

TABLO 2
EBF'de Tercih Sıralarına Göre Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

	Tercih Sıraları			
	1-5	6-10	11-15	16-20
X	1.15	1.04	1.08	1.05
SS	0.44	0.54	0.64	0.47
N	13	43	68	102

TABLO 3
EBF'de Tercih Sıralarına Göre Akademik Başarı
Karşılaştırmaları İçin Hesaplanan Varyans Analizi

Kaynak	sd	KT	KO	F
Gruplararası	3	0.173	0.058	0.20
Gruplarıçi	222	64.262	0.289	
Toplam	225	64.435		

Tablo 2'de görüldüğü gibi, dört grubun da akademik başarı ortalamaları oldukça düşüktür (sırasıyla 1.05, 1.04, 1.08 ve 1.05). Fakülteyi 1-5 sırada tercih edenlerin akademik başarı ortalamaları diğer tercih sırası gruplarına göre daha yüksektir. Ancak bu ortalama diğer grup ortalamalarından çok farklı bulunmamıştır. Nitekim, bu dört grubun akademik başarı ortalamalarını karşılaştırmak için yapılan varyans analizinde hesaplanan F değeri (0.20) manidar bulunmamıştır. Bu bulgular sonucunda öğrencilerin tercih sıralarının akademik başarılarını etkilemediği söylenebilir.

Bu konuyu da içeren bir başka araştırmada (Tavşancıl, 1989, ss. 66,67) ilk 10 tercihine yerleştirilme oranının oldukça yüksek olduğu (%85.03) sağlık bilimleri alanına gören Veteriner Fakültesinde terk ve ilişiği kesilme oranının %5.76, başarı oranının ise %52.69 olduğu; buna karşın ilk 10 tercihine yerleştirilme oranının %21.14 olduğu Fen Fakültesinin temel bilimler alanına giren bölümlerinde terk ve ilişiği kesilme oranının %36.73, başarı oranının %0.81 olduğu saptanmıştır.

. Bu araştırmanın yapıldığı fakültede ilk 10 tercihine yerleştirilme oranının %27.91, terk ve ilişiği kesilme oranının %6.44, başarı oranının %17.89 olduğu,

. Fakülteye girmeye hak kazanmış öğrencilerin oldukça önemli bir kısmının (%23.01) kayıt yaptırmamış olduğu,

. Fakülteye girmeye hak kazanmış öğrencilerin yaklaşık üçte birinin (%33.13) daha önce başka bir yükseköğretim programına yerleştirilmiş öğrenci olduğu ve bunların büyük çoğunluğunun (%66.71) bu fakülteye kayıt yatırmamış olduğu,

. Fakülteyi 1-10 tercihi olarak belirtenlerin kayıt yaptırmamış, ilişiği kesilmiş ve terk etmiş gruptaki oranının %38.54, bu grubun fakülteyi tercih sırası ortalamasının 11.70, ortancasının 11.77 olduğu,

. EYP, EPÖ, EPH bölümlerinde 1-10,11-20 tercih sıralarına göre öğrencilerin akademik başarı ortalamaları arasında fark bulunmamış olduğu,

. Fakülte düzeyinde üç bölüm birleştirildiğinde 1-5,6-10-11-15, 16-20 tercih sırası gruplarının akademik başarı ortalamaları arasında fark bulunmadığı gözönünde bulundurulursa, bu fakülteye girmeye hak kazanan öğrencilerin gerçek ilgi, istek ve yeteneklerine göre tercih yapamadıkları, bunun sonucu yerleştiremedikleri söylenebilir. Bu da kısıtlı olan kontenjanın verimli kullanılmadığı, kıt kaynakların israf edildiği sonucunu vermektedir. Ayrıca yukarıda sözü edilen araştırmada farklı yükseköğretim programlarındaki durum da gözönüne alındığında, ülke ekonomisi açısından son derece önemli olmasından dolayı bu tür araştırmaların değişik ve daha büyük gruplarda yinelenmesinde yarar görülmektedir.

Son olarak, sınırlı olan kontenjanın daha verimli kullanılabilmesi, okul değiştirmelerin önenebilmesi, öğrencilerin ilgi ve yetenek düzeylerini farkedebilmesi ve buna göre bilinçli tercih yapabilmelerini sağlamak amacıyla ortaöğretimde mesleki rehberlik çalışmalarına ağırlık verilmesi önerilebilir.

KAYNAKLAR

Bowles, Frank. **Access to Higher Education. Volume I.** New York: 1963.

DPT. XII Millî Eğitim Şurası (Gündemde Yer Alan Konulara İlişkin Görüşler). Ankara: Temmuz, 1988.

Esteban, J.O., A.L.Sanz, F.L.Sánchez and G.P.Adanez. "Profile of the Academically Successful Students in the Spanish Universities," **Scientia Paedagogica. exp.**, 20,1: pp. 62-82, 1982.

Koç, Nizamettin. **Liselerde Öğrencilerin Akademik Başarılarının Değerlendirilmesi Uygulamalarının Etkinliğine İlişkin Bir Araştırma.** Ankara: A.Ü.Eğitim Fakültesi Yayınları, No: 104, 1981.

Maho, İsmail. "Yükseköğretime Giriş Fırsatı ve Öğrenim Olanağı," Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: A.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1984.

Mihçioğlu, Cemal. **Üniversiteye Giriş ve Liselerimiz.** Ankara: A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, No:278, 1969.

Üniversiteye Girişin Yeniden Düzenlenmesi: Bugünkü Durum ve Öneriler. Ankara: A.Ü.Eğitim Fakültesi, 1974.

"Orta Doğu Teknik Üniversitesi Lisans Eğitim-Öğretim Süresiyle Sınav ve Değerlendirme Esaslarına İlişkin Yönetmelik" Resmi Gazete. 19091; 28 Nisan 19876.

Özgüven, I.Ethem. **Üniversite Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Zihinsel Olmayan Faktörler**. Ankara: Hacettepe Üniversitesi, 1974.

Tamir, P. "A Comparative Approach to the Assessment of High School Science Programmes and Their Contribution to College Studies," **Eur.J.Sci. Educ.** 5,1:61-75, 1983.

Tavşancıl, Ezel. "Lise Tür ve Kolunun Yükseköğretimde Akademik Başarıya Etkisi (Kovaryans Analizi İle İlgili Bir Deneme)," Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: A.Ü.Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1989.

ÜSYM. **Üniversitelerarası Seçme Sınavına Giren Adayların Yükseköğretim Programlarını Tercihleri Üzerine Bir Araştırma**. Ankara: ÜSYM, 1978.

Winer, B.J. **Statistical Principles In Experimental Design**. New York: McGraw Hill Book Company, Second Edition, 1971.